

Stasi

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Gå til: [navigation](#), [søg](#)

 Stasis våbenskjold.

 Stasis tidligere hovedkvarter i Normannenstraße, i Berlin-bydelen [Lichtenberg](#). I dag er hovedkvarteret omdannet til museum.

Ministerium für Staatssicherheit, fork. **MfS** ([da.](#): *Ministeriet for Statssikkerhed*), i folkemunde også kendt som **Stasi** (afledt af *Staatssicherheit*) var den primære sikkerheds- og [efterretningstjeneste](#) samt undersøgelsesorgan for "politiske forbrydelser" i [DDR](#) ([Østtyskland](#)). I sine tidlige år anvendtes tillige betegnelsen *Staatssicherheitsdienst*. [Wilhelm Zaisser](#) var den første Minister für Staatssicherheit, mens [Erich Mielke](#) besad posten fra [1957](#) til kommuniststyrets fald i [1989](#).

Stasi havde sit hovedkvarter i [Lichtenberg](#) i [Østberlin](#) med et omfattende bygningskompleks i [Lichtenberg](#) og adskillige mindre lokaliteter i resten af byen. Stasi var blev markedsført som en af verdens mest effektive - og mest undertrykkende - sikkerheds- og efterretningstjenester i verden. Stasis motto var "Schild und Schwert der Partei" ([da.](#): *partiets skjold og sværd*), fordi statssikkerheden var et redskab for det magthavende [kommunistparti Sozialistische Einheitspartei Deutschlands](#) (SED) til at fastholdt magten, blandt andet ved at overvåge borgerne.

Stasis efterretningsaktiviteter omfattede en massiv [overvågning](#) og registrering af østtyskerne, men tjenesten arbejdede også i udlandet. I Danmark havde Stasi forskellige afdelinger samt DDR's militære efterretningstjeneste en lang række agenter under [den kolde krig](#). Indtil nu er der ikke påvist nogen 'topagenter' i statsapparatet, som der var i Vesttyskland. Efterretningsvirksomheden baserede sig på et stort korps af spioner og meddelere. Stasis virksomhed var meget omtalt, men ikke konkret kendt for borgerne i DDR. Særligt omtalt er telefonaflytningen, der mistænkes for at have været total. Frem til midten af 1980'erne voksede Stasi til at omfatte 91.000 ansatte og næsten 200.000 informanter, hvoraf nogle befandt sig i [Vesttyskland](#).

Stasi blev grundlagt [8. februar 1950](#) efter [sovjetisk](#) forbillede ([KGB](#)) og blev opløst som en konsekvens af den fredelige revolution i vinteren 1989/90. Hovedkvarteret i Lichtenberg og i flere Bezirke blev stormet og besat af DDR's borgerrettsforkæmpere for at undgå, at Stasi slettede sine spor. En række Stasi-officerer nåede at ødelægge en række af de mest kompromitterende dokumenter, men resten af materialet er i dag delvist offentligt tilgængeligt for alle. I alt drejer det sig om godt 180 hylde-kilometer. Offentliggørelsen af Stasis arkivmateriale betød mange ubehagelige overraskelser for østtyske borgere, hvis venner og familiemedlemmer havde været Stasi-spioner.

Kort før genforeningen kom det frem, at Stasi aktivt havde støttet [venstreekstremistiske terrororganisationer](#), bl.a. [Rote Armee Fraktion](#) fra Vesttyskland. Konkret var det blandt andet sket ved at Stasi siden 1980 havde givet et antal eftersøgte terrorsigtede RAF-medlemmer dække og nye identiteter.

Efter Stasi blev nedlagt, omdannede en anti-stalinistisk gruppe de tidligere hovedkvarterer i Normannenstraße i Lichtenberg til museum. Museets stueetage er intakt og rummer mange statuer og flag, mens førstesalen rummer en lang række eksemplere på Stasis avancerede overvågningsudstyr. På andensalen findes Erich Mielkes kontorer med det originale møblement fra [1960'erne](#). Der er desuden indrettet en café. Den øverste etage viser modstanden mod Stasi fra 1945 til Østtysklands fald i 1989, herunder et eksempel på en fængselscelle.

I november 2007 afholdt Center for Koldkrigsstudier ved [Syddansk Universitet](#) i [Odense](#) en konference "Hauptverwaltung A. Geschichte. Aufgaben. Einschichten.", hvor en lang række anerkendte forskere, f.eks. Prof. Dr. Nigel West, Dr. Robert Gerald Livingston og Prof. Dr. Michael Scholz, gav deres bidrag til forskningsfeltet om Stasi's udenlandske aktiviteter. Konferencen var den første af sin slags, hvor tidligere ledende medlemmer af Stasi's udlandsgren "Hauptverwaltung A" blev konfronteret med forskerne. Konferencen vakte mange følelser ikke mindst i Tyskland, hvilket kunne ses i de tyske mediers dækning af konferencen. Dette har specielt for Tyskland at gøre med landets historiske situation omkring Vergangenheitsbewältigungs-traditionen,^[1] som typisk relateres til Anden Verdenskrig. Problematikken ligger i den historiske afstand til DDR's fredelige revolution og efterfølgende genforening med Vesttyskland (BRD).

Den [Oscar](#)-vindende tyske film [De Andres Liv](#) (*Das Leben der Anderen*) fra [2007](#) portrætterer en Stasi-agents overvågning af en forfatter.

[[redigér](#)] Kendte agenter

- [Ibrahim Böhme](#)
- [Günter Guillaume](#)
- [Manfred Stolpe](#)
- [Christa Wolf](#)
- [Martin Kirchner](#)
- [Robin Pearson](#)
- [Vic Allen](#)

- [Wolfgang Schnur](#)

[[redigér](#)] Litteratur

- “Gerbergasse 18” Thüringer Vierteljahresschrift für Zeitgeschichte und Politik, Heft 1/08 48, side 15-18. Artikelforfatter: Wolfgang Mayer.
  - Thomas Wegener Friis, 'Das dänische "Rosenholz"', Horch und Guck, Historisch-literarische Zeitschrift des Bürgerkomitees »15. Januar« e.V.. 55, 2006.v
  - Thomas Wegener Friis, Den usynlige front. DDRs militærspionage mod Danmark under den Kolde Krig, København 2005.
  - Jens Gieseke: Der Mielke-Konzern. Die Geschichte der Stasi 1945-1990. München 2001
  - Hurbertus Knabe: Westarbeit des MfS. Das Zusammenspiel zwischen „Aufklärung“ und „Abwehr“, Berlin, 1999.
  - Helmut Müller-Enbergs: Inoffizielle Mitarbeiter des Ministeriums für Staatssicherheit. Teil 2: Anleitungen für die Arbeit mit Agenten, Kundschaftern und Spionen in der Bundesrepublik Deutschland. Berlin 1998
  - Helmut Müller-Enbergs: Inoffizielle Mitarbeiter des Ministeriums für Staatssicherheit. Teil 1: Richtlinien und Durchführungsbestimmungen. Berlin 1996
  - Helmut Müller-Enbergs: Die inoffiziellen Mitarbeiter. Berlin 2008
  - Helmut Müller-Enbergs, Georg Herbstritt (red.): Das Gesicht dem Westen zu ... DDR-Spionage gegen die Bundesrepublik Deutschland. Bremen 2003
  - Helmut Müller-Enbergs, Thomas Wegener Friis, 'Der Schattenkrieg im Norden. DDR-Spionage in Dänemark', Grenzfriedenshefte 3, 2008. S. 107-120.
  - Anne Sørensen, Stasi og den vesttyske terrorisme. Århus 2006.
1. [↑](#) Vergangenheitsbewältigung: En personlig og samfundsmæssig opgør med fortiden for at komme overens med fortiden.

[[redigér](#)] Eksterne henvisninger

- [Wikimedia Commons](#) har flere filer relaterede til [Stasi](#)
- [Uofficiel hjemmeside \(tysk\)](#)
- [Information om Stasis ofre \(tysk\)](#)
- [Die Bundesbeauftragte für die Unterlagen des Staatssicherheitsdienstes der ehemaligen Deutschen Demokratischen Republik - Officiel hjemmeside \(tysk\)](#)
- [Stasi-museets hjemmeside \(tysk\)](#)
- [Hjemmeside for Gesellschaft zur Rechtlichen und Humanitären Unterstützung \(tysk\)](#)
- [Fotos af Stasi-hovedkvarteret \(engelsk\)](#)